

Fjeldredning

Orientering om uddannelses tiltag for fjeldredning

Til orientering

J.nr.: EMN-2020-00556, Akt ID 3

Forvaltning for Anlæg og Miljø – Direktør Hans Henrik Winther Johannsen / HHWJ

Sagsresumé

I henhold til sektoransvaret, er det ikke en kommunal opgave at yde fjeldredning. Det kommunale redningsberedskab har dog i en lang periode bistået de øvrige sektorer med at udføre fjeldredningsopgaver.

Ansvar for redning i fjeldet påhviler politiet og sundhedsvæsenet, alt efter om den tilskadekomne er lokaliseret eller ej. Hvis en tilskadekommet er på en kendt lokation, er det sundhedsvæsenet som har ansvaret, mens det ved en ukendt lokation er politiets ansvar.

Det kommunale redningsberedskab oplever en stigning af hændelser i fjeldet, hvor de bliver rekvireret af Politiet for at bistå med arbejdet, eller at der bliver ringet direkte til 113. Dette sker i takt med den større interesse for Grønland, og herunder Nuuk og Tasiilaq, som turistmål.

Den Kommunale Beredskabskommission har drøftet spørgsmålet og anbefaler, at det kommunale beredskab fortsat skal yde bistand ved fjeldredningshændelser.

Sagen blev behandlet ved Udvalg for Anlæg og Miljø's udvalgs møde, den 07. december 2020, hvor udvalget godkendte Den Kommunale Beredskabskommissions anbefaling om at godkende, at redningsberedskabet fortsat påtager sig opgaven med at bistå politiet med fjeldredning, samt at redningsberedskabet sikrer nødvendige kompetencer for mandskabet gennem relevante og anerkendte uddannelse/kurser, og sender sagen videre til orientering ved Udvalg for Økonomi og Erhverv, samt ved Kommunalbestyrelsen med en bemærkning om, at Ittoqqortoormiit ønskes indarbejdet på længere sigt.

Sagen blev behandlet ved Udvalg for Økonomi og Erhvervs udvalgs møde, den 10. december 2020, hvor udvalget tog orienteringen til efterretning med følgende ændring: Ittoqqortoormiit medtages på længere sigt, og sendte sagen videre til orientering ved Kommunalbestyrelsen.

Indstilling

Udvalg for Økonomi og Erhverv indstiller overfor Kommunalbestyrelsen:

- at orienteringen tages til efterretning

Sagsfremstilling

Lovgivning og forpligtigelse

Reglerne omkring redningsberedskabets opgaver er fastsat i Inatsisartutlov nr. 14 af 26. maj 2010 om redningsberedskabet i Grønland og om brand- og eksplosionsforebyggende foranstaltninger, hvori der står følgende:

§ 10. Redningsberedskabet skal kunne yde en forsvarlig indsats mod brand, skader på personer, ejendom og miljøet ved ulykker og katastrofer, samt ved akutte uheld med farlige stoffer på landjorden. Redningsberedskabet skal endvidere assistere de sociale myndigheder med at kunne modtage, indkvartere og forpleje evakuerede og andre nødstedte.

Endvidere står der i § 10, stk. 2, at SAR-opgaver og sundhedsvæsenets evakueringer er undtaget fra redningsberedskabets opgaver.

I henhold til lovgivningen er fjeldredning således ikke en opgave som det kommunale redningsberedskab har ansvaret for.

I henhold til lovgivningen er det kommunale redningsberedskab dog forpligtiget til at assistere ved løsning af opgaver som er pålagt øvrige sektorer.

Jf. § 10, stk. 3 skal redningsberedskabet, såfremt en anden kommune, Statens Luftfartsvæsen (RCC), Grønlands Kommando (MRCC) eller politiet, fremsætter ønske herom, yde den nødvendige assistance, som er påkrævet på grund af en ulykke eller katastrofe.

Nuværende situation

Som tidligere skrevet er turismen og antallet af overnatninger stigende i Grønland. Ifølge politiet er der sket en stigning fra 7 til 23 hændelser i fjeldet fra 2013 – 2017, hvoraf det kommunale redningsberedskab har ydet assistance til politiet. Assistanzen er forskellig alt efter hvad opgaven er.

Redning med bære

I de fleste tilfælde, når der er tale om fjeldredning, er det en person, som er kommet til skade i fjeldet, og ikke selv kan komme ned. I sådan et tilfælde vil redningsberedskabet skulle hente personen med bære. Her vil det ikke være decideret fjeldredning, men en redningsaktion som foregår i fjeldet.

Som det er i dag, er det mere reglen end undtagelsen, at det er redningsberedskabet der foretager redningsindsatsen ved fjeldredning. Forventningen om at det er redningsberedskabet som foretager redningsindsatsen ses også i sammenhæng med, at nødopkald oftest går direkte til 113, og i mindre grad at det er politiet som rekvirerer redningsberedskabet.

Fjeldredning med reb

I andre tilfælde er det fjeldredning, hvor det er nødvendigt at bruge reb, det vil sige at der blandt andet foretages rappelling. Det er især når disse hændelser sker, at der er et behov for uddannede personale, for ikke at risikere at de sætter deres eget liv på spil, og at de kan yde en forsvarlig indsats.

På nuværende tidspunkt består beredskabets fjeldredningsmandskab af 4 personer, hvoraf kun en enkelt har større erfaring med rappelling. Det betyder at beredskabet er meget afhængig af en enkelt person for at kunne håndtere opgaverne. Det indstilles derfor til, at der sikres at der uddannes og opretholdes et mandskab på op til 10 personer i Nuuk, op til 6 personer i Tasiilaq og Paamiut.

Ved de hændelser som kræver brug af reb og/eller rappelling, vil der være tale om fjeldredning. I dag udføres disse opgaver af et hold, hvoraf kun en enkelt brandmand i Nuuk er uddannet til opgaven.

Fjeldredning med snescooter

I vinterperioden har beredskabet også en del indsatser, som kræver snescooter. Vandring i fjeldene foregår også om vinteren og i tillæg hertil kommer der også et stort antal af snescooterkører. Beredskabet bliver også kaldt ud af politiet for assistance med snescooter. Hvis redningsberedskabet fortsat skal kunne assistere i denne type fjeldredning er det essentielt at udstyret er i orden. Det gælder både selve snescooteren og dertilhørende personligt sikkerhedsudstyr.

Løsningsforslag – faglig vurdering

Forvaltning for Anlæg og Miljø indstiller til at opretholde den forventede forpligtigelse der er fra de øvrige sektorer, især politiet og sundhedsvæsenet, til at det kommunale redningsberedskab kan assistere ved redningsaktioner i fjeldet, med og uden brug af rappelling.

Veluddannet mandskab

Med baggrund i at fjeldredning ikke ligger inden for beredskabets sektoransvar, men alene skal kunne assistere såfremt beredskabet har det rigtige udstyr, har uddannelse af mandskabet på dette område ikke været prioriteret.

Såfremt det bliver besluttet at vi skal fortsætte med at varetage opgaven, bliver vi nødt til at sikre at vi har uddannet mandskab – også på sigt.

Veluddannet mandskab skal sikre at vi udfører opgaven forsvarligt, at mandskabet ved hvordan man skal håndtere den tilskadekomne person og til sidst, at vi klæder vores mandskab på til at udføre opgaven som vi pålægger dem.

Det betyder helt konkret at det er beredskabets ansvar at tilbyde de relevante uddannelser og kurser der skal til for at beredskabet kan forsvare, at sende mandskabet ud til hændelser som indebærer en risiko for vores mandskab at udføre.

Økonomisk og ressourcemæssig vurdering

En beslutning om at uddanne personalet således, at opgaven om at assistere Politiet i fjeldredning, sker på forsvarligvis i forhold til selve udførelsen af opgaven, og egen sikkerhed for brandmanden betyder at der skal tilføres økonomiske ressourcer til det kommunale fjeldredningsberedskab.

Der skal uddannes mandskab, således der er nok til at kunne varetage opgaverne, og beredskabet ikke er afhængigt af enkeltpersoner. Ud over uddannelsen i fjeldredning skal der også afses midler til aflønning i forbindelse med øvelser.

En sidste betragtning er indkøb af nyt udstyr eller supplerings samt løbende vedligeholdelse af udstyret.

Arbejdet for afdækning af uddannelses tiltag samt økonomi for denne opgave forventes i første omgang at kunne tages fra de på anlægsbudgettet afsatte midler til sektorplan for beredskab.

Den endelige økonomi for opgave vil blive indarbejdet i kommende sektorplan for det kommunale redningsberedskab. Sektorplanen vil blive forelagt det politiske i 2021.

Lovgrundlag og rammesættende dokumenter

- Inatsisartutlov nr. 14 af 26. maj 2010 om redningsberedskabet i Grønland og om brand- og eksplosionsforebyggende foranstaltninger

Det videre forløb

- Afdække uddannelses tiltag
- Kompetenceløft af mandskabet
- Afdækning af behov for nyindkøb og supplerings af udstyr

Bemærkninger fra Økonomisk Sekretariat

Midler for afdækning og opbygning af et tidssvarende fjeldredningsberedskab vil blive fundet indenfor anlægsbudgettets allerede afsatte bevilling til Sektorplan for beredskabet.

Borgerinddragelse/kommunikation

Ingen.

Bemærkninger fra andre forvaltninger

Ikke indhentet.

Tidligere beslutninger

Udvalg for Anlæg og Miljø, beslutning, 07. december 2020:

Indstillingen godkendes med en bemærkning om, at Ittoqqortoormiit ønskes indarbejdet på længere sigt.

Udvalg for Økonomi og Erhverv, beslutning 10. december 2020:

Orienteringen tages til efterretning med følgende ændring: Ittoqqortoormiit medtages på længere sigt.

Bilag

Ingen.